

Könyvtárakkal a sikeres kulturális turizmusért

Fotó: Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Miként került közel a könyvtárak világához, mikor és hogyan dönt el, hogy könyvtáros lesz?

Békéscsabán, az Andrásy Gyula Gimnázium és Kollégiumban humán osztályba jártam, mely meghatározta a későbbi bölcsészettudományi érdeklődésemet és tanulmányaimat. Az informatika világa gyermekkoromtól kezdve foglalkoztatott. 2011-ben nyertem felvételt az SZTE-BTK informatikus könyvtáros alapszakára. Ezt követően elvégeztem a mesterszakot is, melynek köszönhetően kiváló egyetemi oktatóktól sajátíthattam el a kutatásmódszertanhoz, kiadványszerkesztéshez, könyvtári szolgáltatásokhoz és információs technológiákhoz kapcsolódó ismereteket. 2016 augusztusában a Békés Megyei Könyvtár munkatársa lettem, az olvasóterem és zenei részleg könyvtárosa-ként kezdtem könyvtáros pályafutásomat. Már az első hetekben bekapcsolódtam a BékésWiki online enciklopédia szerkesztésébe, így elég hamar kapcsolatba kerültem a helyismerettel. 2017-től részt veszek az intézmény minőségirányítási tevékenységében, melynek lényege a folyamatos fejlesztés, az innovációk adaptálása, a használói igények vizsgálata és kiszolgálása. Ezekre a területekre már egyetemistaként kiemelt fi-

gyelmet fordítottam, ezáltal könnyen azonosulni tudtam a Békés Megyei Könyvtár célkitűzéseivel, segítve az intézmény fejlődését.

Benyújtott pályázatában a könyvtárak kulturális turizmusban betöltött szerepéről ír intézménye példáit bemutatva. Beszélne ezekről röviden?

Napjainkban a könyvtárak rendkívül sokszínű tevékenységet végeznek. A kulturális és művészeti programok (kiállítás, előadás, közönségtalálkozó), az információk és ismeretek elérhetővé tétele, a könyvtári szolgáltatások, a kapcsolódási lehetőségek (például videójátékozás) és a közösségi funkciók a meglévő könyvtárlátogatók, a helyi lakosok mellett a településen ideiglenesen tartózkodó turisták figyelmét is felkeltethetik. Mindez potenciált jelent a könyvtárak számára abban, hogy meghatározó szerepet töltsenek be egy régió kulturális turizmusának élénkítésében, a látogatók számára vonzó látványosságok működtetésében. A könyvtárak kulturális turizmusban betöltött szerepére 2018-ban Mariela Modeva, a bulgáriai Könyvtártudományi és Informatikai Egyetem oktatója hívta fel a figyelmet publikációjában.

Pályamunkámban a Békés Megyei

2024-ben a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Informatikai és Könyvtári Szövetség által felkért kuratórium döntése alapján a Kovács Máté Alapítvány által felajánlott Az év fiatal könyvtárosa különdíjat **Juhász Zoltán**, a békéscsabai Békés Megyei Könyvtár igazgatója kapta. A díjat Szegeden, az MKE 55. Vándorgyűlésén vehette át a díjazott. Interjúnkban a könyvtárak és a turizmus kapcsolódásairól is beszélgettünk.

„Lényegesnek tartom, hogy a könyvtárak a tevékenységük népszerűsítése, új használók megszólítása céljából nyissanak a turisztika felé”

Könyvtár kulturális adottságaihoz köthető turisztikai jellegű szolgáltatásait, programjait ismertettem azzal a céllal, hogy felhívjam a szakmabeliek figyelmét a könyvtárak adottságaira, turisztikai lehetőségeire. A Békés Megyei Könyvtár által fejlesztett *BékésWiki* online enciklopédia – azáltal, hogy gyorsan és egyszerűen elérhető helyismereti információkat közöl – segítheti a turisztikai szereplők tájékozódását, a helyi értékek és a térség megismerését, így hozzájárulhat a régió vonzerejének emeléséhez. A könyvtárosok közreműködésével publikált helyismereti tartalom számos újrahasznosítási lehetőséget hordoz magában (web 2.0-s platformok, socialmedia-felületek, kreatív foglalkozások). A Békés Megyei Könyvtár a Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia keretében a gyűjteményére és az adatbázisaira építve több, oktatási célú tartalomszolgáltatást fejlesztett (Qulto Education, A békéscsabai 101-es gyalogezred a Nagy Háborúban, helyismereti papírelektronika, Csabai Kalandozások), melyek közül elsősorban a *Városfoglaló webes alkalmazás* rendelkezik turisztikai funkcióval. A tematikus séttával megismerhető egy település és a főbb látványosságok története, támogatja a helyismereti tudás megosztását, közösségi élményt biztosít, a kvízzjáték pedig játékos és interaktívá teszi a tanulási folyamatot. Intézményünk az országos kerékpárosbarát szolgáltatói hálózat tagjaként több, a kerékpáros túrázók igényeit célzó szolgáltatást biztosít: egészségügyi láda, mosdó, szervizcsomag, wifi és tele-

fontöltési lehetőség egyaránt elérhető az épületben. 2024 tavaszától barkácsolás (DIY), gasztronómia, sport és szórakozás tematikában kölcsönözhető használati tárgyak, készségfejlesztő eszközök a könyvtárból – elsősorban a kerékpár, a kerékpártáska és a bogrács kölcsönzése kapcsolódik a turizmus-hoz.

Ez a látásmód miként tud még jobban szélesedni? Milyen további szerepe lehet még a könyvtáraknak a turisztika területén?

Lényegesnek tartom, hogy a könyvtárak a tevékenységük népszerűsítése, új használók megszólítása céljából nyissanak a turisztika felé. Az együttműködések kialakítása, a joggyakorlatok megosztása, a tapasztalatcsere érdekében immár második alkalommal szerveztük meg a „Könyvtárak a sikeres kulturális turizmusért” szakmai továbbképzést, melyre a könyvtárosok mellett turisztikai szereplőket, szállásadókat és szakembereket is meghívtunk. A kerékpárosbarát szolgáltatások szinte valamennyi hazai könyvtárban adottak, érdemes felhívni a turisták figyelmét a lehetőségekre. Bizom benne, hogy a kerékpár- és az eszközkölcsonzési lehetőség példaként értékes és eredményes könyvtári tevékenységgé válik majd a jövőben. Emellett természetesen figyeljük a szakmai újdonságokat, a turisztikai lehetőségeket, hogy

„Azzal, hogy kilépünk a könyvtár falain kívülre, széleskörűen bemutatjuk sokszínű tevékenységünket, úgy gondolom, hogy profitálhat az intézmény, és növelheti a pozitív megítélését az olvasói körében”

minden lehetőséget az előnyünkre tudjunk fordítani.

Hogy látja, miként tud még kilépni a könyvtár a hagyományosnak mondott funkcióiból?

Színes partneri együttműködések, közös projektek és kezdeményezések – legyenek azok turisztikai vagy kulturális tematikájúak –, valamint az online jelenlétből adódó lehetőségek minél szélesebb kihasználása jelenthet új

feladatokat a könyvtárak számára. Fontos, hogy az újabb funkciók középpontjában mindig a könyvtárak hagyományos feladata álljon, hiszen emiatt töltjük be a többi kulturális intézménytől eltérő szerepet. Például a városismereti séták során lényegében információ- és ismeretátadás történik, a könyvtárakban őrzött tudást adjuk tovább, melynek alapját a polcokon vagy online elérhető helyismereti dokumentumok jelentik. A séta, a helyszínek bejárása színesíti az ismeretszerzést, de alapjában információk hozzáférhetővé tételéről beszélhetünk – mely a könyvtár hagyományos feladata.

Az előbb elmondottakat is szem előtt tartva, miként fogalmazná meg a könyvtárak és a könyvtárosok szerepét napjainkban?

Az elmúlt évek nehezítő külső körülményei ismeretében kijelenthető, egyre nagyobb szükség van a könyvtárak és a könyvtárosok alkalmazkodóképességére, a változásokhoz történő minél gyorsabb és hatékonyabb reagálásra. Ehhez nagyfokú nyitottságra és kreativitásra van szükség a szakmai ismeretek mellett. Az elhivatottság mindig is a szakmabeliek jellemző tulajdonsága volt, erre a továbbiakban is szükség lesz. Ahogyan a felhasználó- és olvasóközponúságra, mely minden tevékenység magvát és motivációját kell jelentse. Azzal, hogy kilépünk a könyvtár falain kívülre, széleskörűen bemutatjuk sokszínű tevékenységünket, úgy gondolom, hogy profitálhat az intézmény, és növelheti a pozitív megítélését az olvasói körében.

Szeifer Csaba

